

Monsunen har följt Åke hela livet

Att ha levit i 90 år och vara så alert som Åke Eliasson är, bara det är en bedrift. Men han har också andra bedrifter i bagaget. Att ha seglat över Atlanten i en liten kostereka är en av dem.

Ine bara seglat över Atlanten en gång. Nej, sex gånger blev det, och då har vi inte ens nämnt resan över Nordjön. Eller att han vunnit åttiofem seglings-tävlingar och fått priser och hedersmedlemskap i överförl. Åke Eliasson har verkligen varit med, han har inte spenderat 90 år på sofflocker direkt.

De unga männen på fotograferna är åttiofem år gamla och utifrån sina synslo- med nakna, brunbrända kroppar. Ute på ett folkrokt har i värmen fanns det säkert ingen anledning att bära kläder. Det är Åke och hans två kam- rater Olle Wolf och Gunnar Hildebrand i den sju meter långa båten Monst- ren II.

◆ VI GRATULERAR

Båten ligger någonstans i tropikerna och de har själva seglat dit den, hela vägen från Sverige via Engelska kanalen, Kanarieöarna och Kap Verde vidare till Haiti, Kuba, Miami och New York.

Året var 1947 och det var första gången någon från Skandinavien korsar At- lanten i en så liten båt. Utan radio, utan motor, utan GPS, i stela, kalla öje- ställ och med potatis som huvudproviant. De flesta ansåg att det var ett själv- morsföretag.

– Folk sade att vi inte var riktigt kloka. Gubbarna i Färjenäs seglarklubb sa att en liter brännvin i pant på om vi skulle klara det eller inte, berättar Åke och flinat.

Så småningom hoppas man öppna ett båtmuseum

Denne eminente herre är så full av historier att det är en omöjlighet att be- rätta ens ett uns av dem i en mindre artikel. Därför kommer det nu ut en bok om seglatsen, baserad på manuskript som Åke och kamraten Hildebrand skrev när de kom hem 1948.

Monsunen II har också dykt upp igen. Det är Segelsällskapet Fram som fick den illa åtgångna båten till skänkts och nu håll- er entusiastiskt Nisse Dunér på att renovera den med hjälp av Framsmuseifond. Så småningom hoppas de få igång ett båt- museum och där placeras onedligen Monsunen II.

Åkes båtblavader började när han 1937 tillsammans med en kamrat seglade över Nordjön i en sex meter lång längedrägs- jolle.

– Avenyret lockade. Och så var vi på värdusställningen i Paris. På Nordjön slog brottsjörarna in över relingen så vi fick ösa som gallingar. Det var då jag fick idén till flushdäck.

Ett heläckt däck som inte bryter vågorna. Lika enkelt som genialt, men Åke möttes av mycket skepsis när han byggde Monsunen II med flushdäck. – Jag sov i båten och börde folk prata. ”Den jävla båten kommer aldrig att segla”, sade de.

– Det är inte varit för Åkes konstruktion hade resan över Atlanten i en så liten båt inte varit möjlig. Ändå hade de bysade väderförhållanden för det

mesta men de fick både ro och ösa, allt efter vinden och platsen. Och på Nord- jön var det förtärande minaret efter andra världskriget.

– Vi tog tygg på en fiskesbåt och följde efter den så långt det gick, berättar Åke.

Under 22 dagar såg de inte ett enda fartyg

Efter ett par dagar på Kanarieöarna fortsatte seglarna ner till Kap Verde. – Där var vi tvungna att stanna i två veckor för jag hade skadat huvudet. Vi hade inga pengar och provianten var slut. Så småningom kom det dit ett svenskt fartyg och vi fick proviant av kapten Berrvik. De hade haft övader och hans fru, som hört talas om oss, trodde att vi förlit.

22 dagar utan att se ett enda fartyg tog det sedan över till Haiti där de blev väl emotagna. Det var så överallt. När folk fick reda på att de seglat med lilla Monsunen blev det stråhej och skrivarier. Till och med i Japan skrevs det om bedriften och som kändisar blev de väldigt uppmärksammade vart de än kom. Människors vänlighet visste inga gränser.

På Kuba blev de inbjudna till sockerförsäljningarna och hedersmedlem- mar i yachtklubben. När de så småningom satte segel mot Miami var båten omklädd och utrustad till rändarna utan att svenskarna fått betala ett öre. De hade heller inga pengar att tala om, på den tiden fick man nämligen bara föra ut 99 kronor per person från Sverige.

– Utanför Virginia råkade vi ut för resans värsta storm. Vid Cape Hatteras möts Labrador och Golfströmmarna och ger upphov till våldsamma övader. Vi pumpade och öste i två dagar. Det var nog enda gången vi var riktigt rädda, säger Åke.

Hemma blev det stort mottagande

I New York blev det återigen ståtlig kring mannen. Åke hamnade som före- läsare inför 18 000 personer i Minneapolis, och han drog ihop ett svenskt folkdanslag och deltog i uppvisning tillsammans med 13 000 andra.

– Folk trodde vi skulle ställa båten på museum när vi kom hem men den skulle ju jag segla som vanligt. Och vi skulle segla hem den över Atlanten igen men då var det en skeppare som tog den i lasten så vi fick skäms hem.

Hemma blev det stort mottagande med priser, utmärkelser och högrädd- middagar. Frågan är om de unga männen egentligen förstod vilken bedrift de utfört.

När Åke berättar idag tonar han ner berättelsen och talar hellre om äventyren och mötena. Som av en händelse nämner han att han korsade Atlanten fem gånger till och efter 1947; sista gången i slutet av 70-talet. Det är när han berättar om att alla hans båtar, hetat Monsunen och att det slutligen blev sju stycken. Monsunen VII sålde han efter att han fallit och skra- pat sönder armen sista sommaren när han och Ester låg utan- för Orust.

– Högvattnet hade tagit bryggan så vi fick lägga till vid klip- porna. Jag föll och gled på armen ner i vattnet. Havstrulpaner- na skrappade av skinner och småckorna tog köttet. Nu börjar musklerna växa till igen, säger Åke och visar en ärrad vänsterarm.

När han tvingades sluta segla på grund av armen var han 88 år.

Åke Eliasson

Fyller: 90 år den 3 oktober

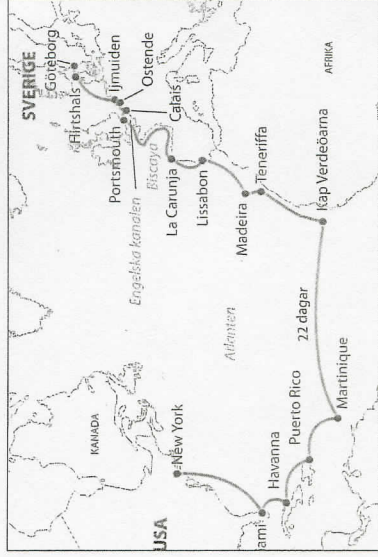
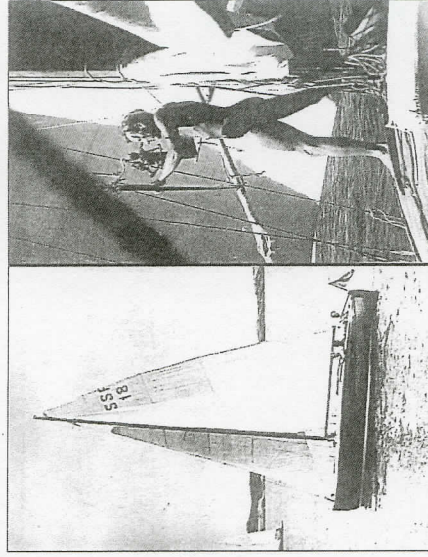
Yrke: Pensionerad yrkeslärare

Bor: i Mölndal

Familj: Särbon Ester Bryngelsson, hos vilken födelse- dagen firas

Intressen: Båtar och långa promenader

Bilden: Stora bilden tagen i skjutet där Monsunen II rustas upp. De svar- vikt bilderna är från seglatsen över till New York. Till vänster Monsunen innan starten från Göteborg. Till höger är Åke Eliasson i full gång med sextanten ute på Atlanten. Kartan visar anhaltena på vägen från Göteborg till New York

MADELEN HANSSON
031-62-40-00 mahn@ps.se